

Bruxelles, den **13 JUN 2016**
ENER/ARES (2016) 984284

**Vedr.: Indberetning af Danmarks nationale program vedrørende
håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald**

Hr. ambassadør

Jeg vil gerne takke Dem for rettidig indsendelse af det nationale program for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald¹ i henhold til artikel 13, stk. 1, og artikel 15, stk. 4, og rapporten² i henhold til artikel 14, stk. 1, i Rådets direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Meddelelsen af begge dokumenter blev registreret den 28. august 2015.

Kommissionens tjenestegrene påskønner også i høj grad meddelelsen af den engelske udgave af den danske nationale rapport, som letter vores gennemgang og udarbejdelse af Kommissionens rapport til Rådet og Europa-Parlamentet i 2016 om gennemførelsen af dette direktiv i medlemsstaterne.

Det danske nationale program rummer nyttige oplysninger om praksis og fremtidige planer for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald. Ved gennemgangen af programmet blev det konstateret, at det indeholder en udmærket behandling af de vigtigste oplysninger, der kræves i direktivet. Der er imidlertid behov for yderligere afklaring på visse områder såsom politik, status for det nationale program, langsigtede planer og mål i det nationale program, procedurer for revision og ajourføring af det nationale program, omkostningsvurdering og finansieringsordninger for programmets gennemførelse, forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteter, de vigtigste resultatindikatorer, affaldsklassificering, strategier for perioden efter lukning samt metoder, der skal anvendes for at bevare viden. Mine tjenestegrene påpegede ligeledes en række spørgsmål med henblik på præcisering, som er vedlagt dette brev.

¹ "National Politik og Program for Ansvarlig og Sikker Håndtering af Brugt Nukleart Brændsel og Radioaktivt Affald i Danmark".

² "Rådets direktiv 2011/70/Euratom vedrørende ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald – første rapport fra Danmark".

H.E. ambassadør Kim Jørgensen
Danmarks faste repræsentant ved Den Europæiske Union
Rue d'Arlon 73
1040 Bruxelles
Belgien

Ifølge direktivets artikel 13, stk. 3, påhviler det medlemsstaterne at tilvejebringe præcisering inden for en frist på 6 måneder efter modtagelse af Kommissionens anmodning. Desuagtet vil jeg gerne anmode Danmark om så hurtigt som muligt at besvare disse spørgsmål – om muligt på engelsk. Det vil være til stor hjælp, hvis svaret kunne foreligge inden 3 måneder efter modtagelsen af dette brev for at sikre en problemfri videreførelse af vurderingen og en rettidig afgivelse af Kommissionens udtalelse og rapporten til Rådet og Europa-Parlamentet.

Kommissionen opfordrer i tråd med sin åbenhedspolitik alle medlemsstater til at sikre den bredest mulige formidling af de nationale rapporter og programmer for eksempel ved at gøre dem tilgængelige online. Jeg vil gerne benytte lejligheden til at bede om Deres samtykke til at offentliggøre det indberettede program og rapporten på Europa-Kommissionens websted sammen med de øvrige medlemsstaters programmer og rapporter.

Kommissionens tjenestegrene, og navnlig Ioanna Metaxopoulou, kontorchef for kontor D.2 i Generaldirektoratet for Energi (ioanna.metaxopoulou@ec.europa.eu) og Niina Palomäki, der er ansvarlig for dette dossier (niina.palomaki@ec.europa.eu), står til Deres rådighed med henblik på yderligere drøftelser af dette spørgsmål.

Med venlig hilsen

Dominique Ristori

CC: Jakob Nymann-Lindgren, Danmarks Faste Repræsentation ved Den Europæiske Union

Bilag: Spørgsmål angående national politik og program for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i Danmark

Bilag

Spørgsmål angående national politik og program for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald i Danmark

forelagt i medfør af artikel 13, stk. 1, i Rådets direktiv 2011/70/Euratom af 19. juli 2011 om fastsættelse af en fællesskabsramme for ansvarlig og sikker håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald

I. Generelle og politiske aspekter

Danmark indberettede sit nationale program til Kommissionen. Deri anføres det, at den danske politik og mål for håndtering af radioaktivt affald er formuleret og revideret i flere stadier siden 2003, og at den politiske beslutning om oprettelse af enten et slutdepot eller et mellemlager i Danmark vil være afgørende for indholdet af det nationale program for ansvarlig og sikker håndtering af radioaktivt affald.

Derfor vil Kommissionen påskønne en præcisering af følgende spørgsmål:

- 1.1. De bedes venligst bekræfte, at det nationale program er blevet formelt godkendt/udstedt?
- 1.2. Hvilken organisation har ansvaret for at revidere og ajourføre det nationale program? Hvilke mekanismer er der indført for at revidere og ajourføre det nationale program under hensyntagen til anbefalinger angående tekniske og videnskabelige fremskridt samt operationelle erfaringer og god praksis fra peerevalueringer? Hvornår forventes den næste revision foretaget?
- 1.3. Det danske nationale program omfatter alene kortsigtede mål for **håndteringen af radioaktivt affald**. De to alternativer på lang sigt – slutdepot eller et langtidsmellemlager i 100 år – er stadig under overvejelse. Arbejdet med slutdeponering af **brugt nukleart brændsel** er ligeledes indtil videre sat i bero i afventning af, at yderligere forberedende studier vedrørende kriterier for lokalisering, sikkerhed, drift og økonomi for et mellemlager gennemføres. De bedes derfor præcisere, hvilke skridt den danske regering har taget for at sikre, at fremtidige generationer ikke påføres en urimelig byrde med hensyn til den praktiske gennemførelse af langsigtede løsninger for brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, og nærmere bestemt den langsigtede håndtering (deponering) af radioaktivt affald og brugt nukleart brændsel.

II. Milepæle og tidsrammer

I det danske nationale program fastsættes en kortfristet tidsramme, og De bedes derfor præcisere:

- 2.1. Hvad er tidsrammen for milepælene "forud for deponering" og "deponering", som er opført i det nationale program, for håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald?

- 2.2. Hvilke beslutningsfaser leder frem til den langsigtede løsning (f.eks. deponering) for alt brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (herunder ukontrollerede strålekilder og tailings)? De bedes desuden oplyse, hvem der har ansvaret for at træffe disse beslutninger, og hvornår de forventes at blive truffet?

III. Klassificering og inventorieopgørelse

I det danske nationale program angives, at "*Kategorisering af radioaktivt affald i Danmark tager udgangspunkt i IAEAs anbefalinger*". Derfor vil Kommissionen påskønne en præcisering af følgende spørgsmål:

- 3.1. Hvilken klassificeringsordning for radioaktivt affald anvendes i Danmark?
- 3.2. De bedes redegøre for den faktiske oplagringskapacitet for brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald på Risø-området? Redegør venligst for, om denne kapacitet er tilstrækkelig til at rumme alt forhåndenværende og fremtidigt radioaktivt affald, herunder radioaktivt affald, der fremkommer ved nedlukningen af DR 3-reaktoren?

IV. Strategier og planer

- 4.1. Hvordan sikres det, at mængden af frembragt radioaktivt affald holdes på et minimum, der med rimelighed er praktisk gennemførligt?
- 4.2. Strategier og planer i det danske nationale program dækker hovedparten af de punkter, der nævnes i direktivets artikel 4, stk. 3. Det står dog ikke klart, hvordan de indbyrdes forbindelser mellem de forskellige trin i håndteringen af radioaktivt affald – såsom behandling, emballering, oplagring, transport eller bortskaffelse – tages i betragtning (f.eks. kriterier for modtagelse af affald til bearbejdning, oplagring og deponering)? Endvidere bedes De oplyse, hvordan de slutdeponeringsløsninger, der er under overvejelse, vil opfylde kravene i artikel 4, stk. 3, med hensyn til sikkerheden på lang sigt med passive sikkerhedskarakteristika, da der i øjeblikket ikke er redegjort for dette i det nationale program? Hvilken mekanisme er indført med henblik på at følge en gradueret strategi for håndtering af radioaktivt affald ved opstillingen af strategier og planer for perioden forud for deponering samt deponering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald?
- 4.3. De bedes præcisere, hvorvidt NORM-affald med en aktivitet, der overstiger undtagelsesniveauerne, i Danmark klassificeres som radioaktivt affald? De bedes endvidere redegøre nærmere for planerne og strategierne for NORM-affald (f.eks. tailings), der omhandles i det nationale program?

V. Efter lukning og registrering

Hvilke metoder påtænkes/anvendes for at bevare viden om de(t) pågældende deponeringsanlæg på lang sigt, jf. artikel 12, stk. 1, litra e)?

VI. Forskning og de vigtigste resultatindikatorer (KPI'er)

- 6.1. I det nationale program nævnes det, at forskningsprogrammer vedrørende slutdeponering "iværksættes". Hvilke KPI'er er udpeget for at overvåge fremskridt mht. gennemførelsen af det nationale program, og hvad bygger KPI'erne på; hvis de endnu ikke er udpeget, hvad er så tidsrammerne for at fastlægge KPI'er?
- 6.2. Hvordan og hvor ofte overvåges fremskridt med hensyn til gennemførelsen af det nationale program? Hvordan forventes overvågningsresultaterne at blive taget i betragtning i forbindelse med det nationale programs gennemførelse?

VII. Omkostninger og finansieringsordninger

- 7.1. Med henvisning til direktivets artikel 12, stk. 1, litra h), bedes De angive den seneste vurdering (dvs. inden for de sidste 5 år) af de nationale programomkostninger (f.eks. samlede omkostninger fra frembringelse til deponering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, herunder efter lukningen, i programmets tidsramme, herunder en opdeling pr. år og pr. kategori af radioaktivt affald/brugt nukleart brændsel). De bedes forelægge det grundlag og de hypoteser/antagelser, som ligger til grund for beregningen af de underliggende omkostninger (f.eks. renter, omkostningsstigningsrate og inflationsantagelse)?
- 7.2. Hvilke finansieringsordninger er indført med henblik på at håndtere og deponere alle typer brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald (herunder tidligere praksis) – hvem skal betale hvor meget og på hvilket tidspunkt? Der bør også afgives oplysninger om de samlede årlige bidrag til denne fond, hvor den står (dvs. internt hos operatøren eller eksternt hos staten eller en anden enhed), og hvordan fonden er sikret, hvem der forvalter den (f.eks. en tredjepart), og hvordan det sikres, at sådanne fondsmidler er disponible, når der er behov for det, og at fondsmidlerne kun bruges til de tilsigtede formål.

Angiv venligst investeringspolitik og retningslinjer for fonden. Endvidere bedes fondens seneste markedsværdi oplyst? Giv en oversigt over fondens struktur pr. type investering, herunder den gennemsnitlige løbetid for hver type investering.
- 7.3. Oplysningerne i punkt 7.1 og 7.2 ovenfor bør være fyldestgørende med henblik på at give Kommissionen vished for, at de finansielle ressourcer er tilstrækkelige og disponible til på sikker vis at håndtere alle typer af aktiviteter og anlæg i tilknytning til håndtering af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald – fra frembringelse til deponering (herunder efter lukningen).
- 7.4. Desuden bør der afgives oplysninger om, hvilke mekanismer der er indført for regelmæssigt at revidere de finansielle ordninger og fonde for at sikre, at der findes tilstrækkelige disponible finansielle ressourcer, når der er behov for disse til gennemførelsen af nationale programmer. Der bør også gives oplysninger om de mekanismer, der er indført for at sikre, at "forureneren betaler"-princippet overholdes; og hvorvidt og på hvilke betingelser erstatningsretlige forpligtelser overføres fra affaldsproducentens til staten. Er der for nylig foretaget en uafhængig, ekstern revision eller granskning af: i) omkostningsvurderingen, ii) finansielle mekanismer og iii) disponible finansielle ressourcer? De bedes i bekræftende fald fremlægge sådanne

regnskaber/rapporter; ellers bedes De oplyse, om en sådan revision påtænkes gennemført i den nærmeste fremtid?

VIII Gennemsigtighed og rapportering

- 8.1. I hvilken udstrækning inddrages offentligheden i håndteringen af brugt nukleart brændsel og radioaktivt affald, og hvordan afspejles de synspunkter, der er kommet frem i forbindelse med inddragelsen af offentligheden, i beslutningsprocessen?
- 8.2. Hvilke selvevalueringer og internationale peerevalueringer af det nationale program er planlagt?